

Sygn. akt XI GC 113/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 września 2015 roku

Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie, Wydział XI Gospodarczy,

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Anna Górnik

Protokolant: Karolina Mateja,

po rozpoznaniu w dniu 7 września 2015 roku

na rozprawie

sprawy z powództwa W. M.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. na rzecz powoda W. M. kwotę 7.204,50 zł (siedem tysięcy dwieście cztery złote pięćdziesiąt groszy) z ustawowymi odsetkami liczonymi od

dnia 27 października 2012 roku,

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie,

III. znosi wzajemnie koszty procesu stron.

XI GC 113/14

Sprawa rozpoznawana była w postępowaniu zwykłym

UZASADNIENIE

Powód W. M. w pozwie skierowanym w dniu 30 stycznia 2013r. przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. domagał się zasądzenia kwoty 12 813,72 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 13 września 2012r. do dnia zapłaty i kosztami procesu.

W uzasadnieniu wskazał, iż działając na zlecenie pozwanej, wykonał usługę transportową, polegającą na przewozie towaru z Niemiec do Szwajcarii. Podczas przewozu okazało się, że towar powinien mieć zapewnioną specjalną naczepę, o czym pozwany nie powiadomił powoda. Pojazd został zatrzymany przez policję niemiecką, o czym powód poinformował pozwanego, prosząc o decyzję co do rozładunku towaru i kosztów dodatkowych związanych z przestojem, opłatami i rozładunkiem. Pracownik pozwanej zaakceptował dodatkowe koszty związane z rozładunkiem towaru i przestojem. Łącznie powód domaga się od pozwanej zasądzenia kwoty 12 813,72 złotych.

Dnia 2 sierpnia 2013 roku Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze, V Wydział Gospodarczy, wydał nakaz zapłaty zgodnie z żądaniem powoda.

Dnia 26 sierpnia 2013 roku pozwana wniosła sprzeciw od nakazu zapłaty i wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania wg norm przepisanych

W uzasadnieniu potwierdziła zawarcie umowy, wskazała, że pojazd został zatrzymany, gdyż naczepa nie spełniała wymogów dot. zabezpieczenia ładunków dla pojazdów kołowych, a powód uzależnił wydanie towaru i jego dalszy przewód od potwierdzenia przez pozwaną kosztów postoju – 1000 euro i kosztów przeładunku – 90 euro. Pracownik pozwanej kwestionował te koszty, z uwagi jednak na wstrzymanie przez powoda rozładunku pracownik ten – mając na względzie interes zleceniodawcy pozwanej i konieczność jak najszybszego rozładunku i zminimalizowania dalszych kosztów – potwierdził żądanie powoda. Dalej pozwana wskazała, że powód nie dostarczył towaru do miejsca przeznaczenia, przyczyna przestoju leżała po stronie przewoźnika (bo naczepa nie była wyposażona w zabezpieczenia wymagane normami, które powodowi, jako przewoźnikowi, powinny być znane), żądanie zapłaty za przestój jest nieuzasadnione w całości, a nadto jego wysokość jest niezgodna z warunkami zlecenia (w którym uzgodniono postojowe w wysokości 100 euro dla pojazdów powyżej 3,5 tony (...) i 50 euro dla pojazdów do 3,5 tony (...) i określono warunki jego naliczania). Koszt przeładunku nie został natomiast udowodniony. Pozwana zakwestionowała też uprawnienie swego pracownika do zaakceptowania żądań powoda i wskazała, że jego oświadczenie zostało złożone pod wpływem groźby i pozwana uchyliła się od skutków tego oświadczenia.

Sąd ustalił, co następuje:

Pozwana (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. zleciła w dniu 30 sierpnia 2012r. powodowi W. M. wykonanie usługi transportowej, polegającej na przewozie drogowym towaru z Niemiec (planowana data załadunku 31 sierpnia 2012 roku pomiędzy godziną 7 a 19) do Szwajcarii (planowana data rozładunku 3 września 2012 roku pomiędzy godziną 7 a 17). W zleceniu podkreślono w uwagach zakaz sztaplowania towaru i zakaz przeładunku bez zgody zleceniodawcy. Zlecenie w imieniu pozwanej zawarł pracownik G. M. (1). Strony ustaliły wynagrodzenie w kwocie 1 400 euro, płatność miała nastąpić w terminie 50 dni. Wskazano, że integralną częścią zlecenia są warunki realizacji zlecenia.

W załączniku – warunkach realizacji zlecenia – wskazano m. in w pkt.6, że trasa przewozu powinna być jak najkrótsza, zgodnie z zasadami dobrej praktyki wykorzystania taboru i optymalizacji czasu trwania przewozu, jednak przy uwzględnieniu przepisów dot. dopuszczalnych nacisków osi pojazdu na drogę, dopuszczalnej masy całkowitej i gabarytów pojazdu. Zleceniobiorca we własnym zakresie ustala zgodność realizowanego zlecenia w kraju załadunku rozładunku i tranzytowych; w razie uzasadnionych wątpliwości do o możliwości wykonania przewozu zgodnie z przepisami zleceniobiorca informuje zleceniodawcę niezwłocznie; w pkt 7 zleceniobiorca podkreślił, że posiada wszelkie wymagane zezwolenia, licencje, zaświadczenia uprawniające do przewozu towarów wskazanych w zleceniu zgodnie z przepisami. W pkt 12 wskazano, że samochód musi być wyposażony w minimum 10 sztuk pasów mocujących spełniających normę (...) -2. W pkt 16 wskazano, że kierowca i zleceniobiorca odpowiadają solidarnie za prawidłowe rozmieszczenie i zabezpieczenie towaru. W pkt 20 wskazano, że zleceniobiorcy nie przysługuje dodatkowe wynagrodzenie z tytułu postoju w oczekiwaniu na załadunek do 24 godzin i rozładunek do 24 godzin, do okresu postoju nie wlicza się sobót, niedziel, dni świątecznych, za przestoje wynikające z opóźnień w pracy Urzędu Celnego nie przysługuje dodatkowe wynagrodzenie, przestoje muszą być potwierdzone pieczęcią oraz czytelnym podpisem osoby potwierdzającej, wynagrodzenie za postój wynosi 100 euro dla pojazdów powyżej 3,5 tony (...) i 50 euro dla pojazdów do 3,5 tony (...)

Warunki zlecenia były standardowe, a powód wykonywał już wcześniej przewozy dla pozwanej.

Dowód:

- zlecenie transportowe z załącznikami k. 7-8, 56-60;

-zeznania G. M. (1), k. 149-150.

-zeznania B. W., k. 151

Kierowca przy załadunku nie wie, jaki towar jest ładowany, gdyż towar jest opakowany (ofoliowany na paletach). Natomiast kierowca odpowiada za należyte zamocowanie ładunku pasami.

Dowód:

- zeznania R. K. (1) nagranie k.227

- zeznania M. M. nagranie k.227

- zeznania powoda nagranie k.227

Po podjęciu załadunku i przejechaniu ok. 126 km, powód został zatrzymany do kontroli przez niemiecką policję. W trakcie kontroli stwierdzono uchybienia w zakresie zabezpieczenia ładunku. Policja wskazała, że ładunek nie jest stabilny i zwarty, jest nieodpowiednio zabezpieczony, zaproponowany przeładunek towaru na przyczepę z certyfikatem zabezpieczenia ładunku C. (...) zgodnie z (...) przystosowaniem do przewożenia napojów.

Dowód:

-zeznania G. M. (1), k. 149-150.

- świadectwo kontrolne j. 163

- zeznania R. K. (1) nagranie k.227

- zeznania M. M. nagranie k.227

- zeznania T. M. nagranie k.227

Pojazd stał na parkingu, w tym czasie G. M. znalazł magazyn w okolicy, który zgodził się na rozładunek z opłatą ok. 90 euro, adres ten został podany przewoźnikowi, który miał tam się udać. Przewoźnik zaczął domagać się potwierdzenia kosztów, zanim rozładuje samochód.

Powód skierował do pozwanej pismo z 3.09. i mail z 5.08.2012, w którym zwrócił się o potwierdzenie kosztów w wysokości frachtu (1400 euro), kosztów postojowych (1000 euro) oraz kosztów związanych z przeładunkiem (90 euro). Pracownik pozwanej G. M. (1) w wiadomości elektronicznej z dnia 5 września 2012 roku (godz. 8:56), potwierdził koszt 90 euro za rozładunek i wskazał, że pozostałe koszty nie są zgodne ze zleceniem transportowym. W odpowiedzi (godz. 9:04) powód wskazał, że bez potwierdzenia kosztów pojazd nie zostanie rozładowany. Następnie w wiadomości z dnia 5 września 2012 roku (godz. 9:24) -ze względu na zamiar szybkiego rozładowania towaru- pracownik pozwanej potwierdził żądanie powoda co do kwoty 2490 euro i poprosił o niezwłoczne wysłanie auta pod wskazany adres. G. M. (1) nie konsultował tej decyzji ze swoimi przełożonymi, nie miał też uprawienia do podejmowania decyzji w sprawie rozliczeń finansowych.

Dowód:

-pismo z dnia 3 września 2012 roku, k. 15;

-wydruk korespondencji e-mail, k. 10-12, 19;

-zeznania G. M. (1), k. 149-150.

-zeznania B. W., k. 151;

-zeznania M. W., k. 234

Dnia 5 września 2012 roku powód wystawił pozwanej fakturę VAT na kwotę 12 813,72 zł (240 euro) tytułem usługi transportowej, zakreślając termin płatności na dzień 12 września 2012 roku.

Po otrzymaniu faktury G. M. przedstawił sytuację przelozonym, którzy nie zaakceptowali wskazanych w fakturze kosztów.

Dnia 20 listopada 2012 roku powód wezwał pozwaną do zapłaty tej sumy. Faktura została odesłana, pozwana wskazała, że zgadza się na koszt wskazany w fakturze, jest gotowa zapłacić rzeczywiste koszty, jakie powód poniósł za 126 km trasy – 200 euro +90 euro koszty magazynowania, +300 euro koszty postoju auta od piątku do środy, zgodnie z 20 pkt warunków zlecenia. .

Dowód:

-faktura VAT (...), k. 16;

-wezwanie do zapłaty, k. 17-18;

- pismo z 13.11.2012 r. k. 61

-zeznania B. W., k. 151;

-zeznania M. W., k. 234.

W dniu 23 sierpnia 2013 r. pozwana wystosowała do powoda oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego pod wpływem groźby – oświadczenia złożonego przez G. M. (1), potwierdzającego przyjęcie zadania zapłaty kwoty 2490 euro. Wskazano, że pracownik działał pod wpływem groźby wstrzymania przez powoda wydania towaru, co uniemożliwiłoby jego dalszy przewóz.

Dowód: oświadczenie k. 62, potwierdzenie nadania k. 63

Sąd zważył, co następuje

Powództwo okazało się częściowo zasadne.

Powód dochodził w niniejszej sprawie wynagrodzenia za przewóz, kosztów postojowego oraz kosztów przeładunku.

Strony zawarły umowę przewozu. Elementy istotne tej umowy określa art. 774 k.c., w myśl którego przez umowę przewozu przewoźnik zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, do przewiezienia, za wynagrodzeniem, osób lub rzeczy. Umowa podlega regulacjom konwencji genewskiej o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR) z 19 maja 1956 r. (Dz.U. 1962 Nr 49 poz. 238). Zgodnie bowiem z art. 1 ust. 1 konwencji akt ten stosuje się do wszelkiej umowy o zarobkowy przewóz drogowy towarów pojazdami, niezależnie od miejsca zamieszkania i przynależności państwowej stron, jeżeli miejsce przyjęcia przesyłki do przewozu i miejsca przewidziane dla jej dostawy, stosownie do ich oznaczenia w umowie, znajdują się w dwóch różnych krajach, z których przynajmniej jeden jest krajem umawiającym się.

W niniejszej sprawie samo zawarcie umowy przewozu na trasie Niemcy Szwajcaria nie było sporne, nadto potwierdzone było dokumentem zlecenia oraz korespondencją mailową pomiędzy stronami. Sporne było natomiast, czy w zleceniu określono rodzaj przewożonego towaru, czy do zlecenia załączono warunki wykonania transportu oraz co było przyczyną niewykonania przez powoda przewozu na uzgodnionej pierwotnie trasie.

Jeśli idzie o wskazanie rodzaju towaru, to treść zlecenia przekonuje o prawdziwości stanowiska powoda – w zleceniu nie podano, jaki towar będzie przewożony, określając go wyłącznie jako „32 eplt, opakowania”, nie podano też, jaki należy podstawić samochód. Świadkowie strony pozwanej potwierdzili, iż powodowi nie przekazano, iż przewożone będą napoje, gdyż takiej informacji nie przekazał klient pozwanej. Co do tego, czy wraz ze zleceniem przekazano

także warunki realizacji przewozu, sąd dał wiarę zeznaniom świadków strony pozwanej, którzy wskazywali, że zlecenie zawierało ten załącznik.

Świadkowie strony powodowej nie potrafili wyjaśnić, dlaczego przy zawieraniu umowy nie zasygnalizowano braku warunków realizacji zlecenia, przy czym świadek R. K. potwierdził, że szczegółowo zapoznał się z treścią zlecenia, zatem powinien zauważyć, że zaznaczono w nim, iż integralną częścią zlecenia są warunki realizacji zlecenia. Z tego względu za bardziej wiarygodne przyjęto, iż zlecenie przesłano wraz z ogólnymi warunkami i w takim kształcie zostało ono zaakceptowane.

Kolejna kwestia sporna dotyczyła tego, z jakich przyczyn pojazd zatrzymano. W tym zakresie Sąd oparł się przede wszystkim na treści dokumentu „świadczenie kontroli” (k. 163), z którego wynika, iż bardziej wiarygodne są zeznania świadków strony powodowej: przyczyną zatrzymania pojazdu był brak odpowiedniej naczepy z certyfikatem zabezpieczenia ładunku, a nie wyłącznie brak odpowiedniej ilości pasów, co wynika z zaleceń policji – nie poleciła ona dodatkowego zabezpieczenia towaru pasami, lecz przeładunek na naczepę z odpowiednim certyfikatem, a więc taką, którą można przewozić napoje.

Pozwana z treści warunków zlecenia starała się wyprowadzić wniosek, że nawet, jeśli powodowi nie podano, jaki towar będzie przedmiotem przewozu, to odpowiada on w myśl warunków za prawidłowe rozmieszczenie i zabezpieczenie towaru. W tym zakresie Sąd uznał za wiarygodne zeznania świadków strony powodowej, którzy wskazywali, że kierowca nie ma wiedzy o tym, jaki towar jest przedmiotem przewozu, gdyż towar jest ładowany w opakowaniach, uniemożliwiających stwierdzenie zawartości. Zeznania tej treści są zgodne z zasadami doświadczenia życiowego, zatem nie można kierowcy – i z tej racji powoda – obciążyć odpowiedzialnością za to, że przyjął towar do przewozu, choć nie był to towar zgodny ze zleceniem (w którym rodzaju towaru nie określono). Należy dodać, że zgodnie z art. 8 Konwencji przewoźnika ma obowiązek sprawdzić ilość sztuk, cechy numery, oraz widoczny stan towaru i opakowania. Płyne z tego wniosek, że kierowca nie ma uprawnienia do tego, by żądać rozpakowania towaru celem ustalenia, czy to, co znajduje się wewnątrz, spełnia warunki podane w zleceniu.

Zgodnie z art. 6 Konwencji w liście przewozowym należy wskazać m. in. rodzaj towaru. Natomiast art. 7 ustanawia odpowiedzialność nadawcy za szkody przewoźnika wywołane nieścisłością tych danych. W niniejszej sprawie list przewozowy nie został przedstawiony, natomiast jego rolę przypisać należy umowie (zleceniu transportowemu) (wniosek z art. 9 Konwencji).

Wobec nie budzącego wątpliwości ustalenia, iż powodowi nie przekazano, co będzie przedmiotem przewozu oraz ustalenia, że przewóz został wstrzymany z racji niewłaściwie dobranej naczepy, należy rozważyć, jakie prawa i obowiązki przewiduje w takiej sytuacji Konwencja CMR.

Zgodnie z art. 14 ust. 1. jeżeli z jakiegokolwiek przyczyny wykonanie umowy przewozu na warunkach podanych w liście przewozowym jest lub staje się niemożliwe przed przybyciem towaru do miejsca przewidzianego dla jego wydania, przewoźnik jest obowiązany zażądać instrukcji od osoby uprawnionej do rozporządzania towarem, zgodnie z artykułem 12.

Stosownie do art. 12 Konwencji nadawca ma prawo rozporządzać towarem, a w szczególności zażądać od przewoźnika wstrzymania przewozu, zmiany miejsca przewidzianego dla wydania towaru albo też wydania go odbiorcy innemu niż wskazany w liście przewozowym (przy czym zgodnie z ustępem nadawca winien w takim wypadku wynagrodzić przewoźnikowi wszelkie koszty i szkody, jakie pociąga za sobą wykonanie tych instrukcji).

Stosownie do art. 16 ust. 1 przewoźnik ma prawo do zwrotu kosztów spowodowanych zażądaniem przez niego instrukcji lub ich wykonaniem, o ile koszty te nie wynikły z jego winy. Jednocześnie w art. 41 Konwencji zastrzeżono, że nieważna i pozbawiona mocy każda klauzula, która pośrednio lub bezpośrednio naruszałaby postanowienia niniejszej Konwencji. Nieważność takich klauzul nie pociąga za sobą nieważności pozostałych postanowień umowy.

Wstrzymanie przewozu nie może być uznane za zawinione przez przewoźnika, skoro w zleceniu nie podano ani rodzaju towaru, ani rodzaju pojazdu wymaganego do wykonania przewozu. Jak wynika z korespondencji mailowej, przewoźnik zwrócił się do nadawcy o instrukcje i takie otrzymał (rozładunek we wskazanym magazynie). Zastosowanie się przez przewoźnika do tej instrukcji oznacza wykonanie umowy, a to pociąga za sobą prawo do umówionego frachtu. Z tego względu za zasadne należy uznać żądanie zapłaty przez powoda równowartości kwoty 1400 euro netto.

Nie są natomiast uzasadnione dalej idące żądania. Po pierwsze wskazać należy, że przewoźnik absolutnie nie był uprawniony do odmowy wykonywania instrukcji nadawcy, a zagrożenie zatrzymania przesyłki w wypadku, gdy nie zostaną uznane dodatkowe koszty, było bezprawne. Po drugie, nawet gdyby uznać, że doszło do dodatkowej umowy w zakresie kosztów postojowego, umowa taka musiałaby być uznana za sprzeczną z postanowieniami konwencji i wobec tego nieważna – Konwencja nakazuje bowiem nadawcy pokrycie realnych kosztów związanych z wykonaniem jego instrukcji, koszty podane przez powoda zostały wskazane arbitralnie, w niniejszym postępowaniu nie przedstawiono żadnych dowodów na to, by powód utracił określone przewozy, a do tego odnosił się świadek R. K. (1) próbując uzasadnić narzucony koszt postojowego. Po trzecie wreszcie, zrealizowały się warunki do złożenia przez pozwaną oświadczenia o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego pod wpływem groźby. Zgodnie z art. 87 k.c. kto złożył oświadczenie woli pod wpływem bezprawnej groźby drugiej strony lub osoby trzeciej, ten może uchylić się od skutków prawnych swego oświadczenia, jeżeli z okoliczności wynika, że mógł się obawiać, iż jemu samemu lub innej osobie grozi poważne niebezpieczeństwo osobiste lub majątkowe. Art. 88. § 1 k.c. stanowi, że uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia woli, które zostało złożone innej osobie pod wpływem błędu lub groźby, następuje przez oświadczenie złożone tej osobie na piśmie. Uprawnienie do uchylenia się wygasa: w razie błędu - z upływem roku od jego wykrycia, a w razie groźby - z upływem roku od chwili, kiedy stan obawy ustał (§ 2). Pozwana złożyła oświadczenie na piśmie przed upływem wskazanego terminu, a treść maili wskazuje ewidentnie, że oświadczenie o uznaniu dodatkowych kosztów złożone zostało tylko i wyłącznie dlatego, iż powód zagroził odmową wydania towaru, jeśli koszty te nie zostaną zaakceptowane.

Z powyższych rozważań płynie wniosek, że strony nie zawarły dodatkowej umowy, jeśli idzie o wysokość wynagrodzenia za przestój. W tym zakresie przewoźnikowi służy roszczenie odszkodowawcze zgodnie z art. 16 ust. 1 Konwencji, powinien jednak udowodnić wysokość realnie poniesionych kosztów. Tymczasem żadne dowody nie zostały w tej kwestii przedstawione – brak dowodu na to, że to kierowca powoda uiścił 90 euro za rozładunek pojazdu, a koszty postojowe czy też utracone frachty związane z przestojem nie mogą być uznane za wykazane ogólnikowymi zeznaniami. R. K..

Z powyższych względów orzeczono, jak w pkt I sentencji.

Stan faktyczny ustalono na podstawie przedstawionych dokumentów, oraz – w zakresie opisanym powyżej – na podstawie zeznań świadków. Oddalano wnioski dowodowe złożone rozprawie 26 maja 2014 r. jako spóźnione, w myśl art. 207 § 6 k.p.c.

Ponieważ żądania powoda uwzględniono w około połowie, na podstawie art. 100 k.p.c. Sąd zniósł między stronami koszty procesu.

ZARZĄDZENIE

1. Odnotować
2. Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikom stron
3. Z apelacją lub za 30 dni